

ERANSKINAK

1. ERANSKINA: MARTIN TXIKI ETA BASAJAUNAK IPUINAREN MOLDAKETA

8

MARTIN TXIKI ETA BASAJAUNAK

Munduen asko lez, arto-koskolez, orain dala urte partidea
Martin Txiki izeneko mutil zuhur-zuhur bat bizi ei zan
Aralar ingeruko uri baten.

Martin Txikik ez zeuen inoz ogirik jan; ez zeuen inoz
bokadilonik probau eta ez ekien zelango gozoa dan ogie
saltsatan bustite jatea.

Izen be, sasoi haretan gizakumeak ez eukan garirik eta
jakine da, garirik barik ezin dana ogirik ein.

ASPALDI, ASPALDIEN, MARTIN TXIKI BIZI ZAN ARALAR
INGERUKO URI TXIKITXU BATEAN. MARTIN TXIKIK EZ
ZEUEN INOZ OGIRIK JAN.

–AMA, ZER DA OGIE?

–GARIEGAZ EGITEN DAN JANARI GOXO-GOXOA.

Munduen basajaunak baino ez zaben jaten ogirik. Hareexek bai gizontzarrak! Basajaunak erraldoi jakitun batzuk ziran. Aralarreko mendietan bizi ziran, eta hareexek bai, hareek euki baeukean garie, baina gizakumei ez zotsien emon gura izaten.

Behin, Martin Txiki etxeko atarien jarri eta pentsetan hasi zan:

— Basajaunek garie euki badeukie, eta ogie be jan jaten dabe, baina geuk ez. Hori ez dago ondo.

Eta pentsetan segidu zeuen:

— Geuk be garie bagendu, ogie jango geunke eta, orduen, basajaunak moduko handi-handiek eta jakitunek izango ginake. Zelan ein hori lortuteko baina? Ez dakit ba... Um! Garie ostu behar dotsiet basajaunei!- esan zeuen.

BASAJAUNEK BAINO EZ ZABEN OGIRIK JATEN, GARIE
EUKEN ETA. BEHIN, MARTIN TXIKIK HOLANTXE PENTSAU
ZEUEN:

–BASAJAUNEK EZ DOSKUE GARIRIK EMON GURE. BA, NEUK
KENDU EINGO DOTSJET!

Zelan kendu, baina, garie basajaunei? Esan erraza da esatea, eitea ez baina. Martin Txiki ernegetan egoan. Halanda be, sano zuhurre zan, eta atoan asmau zeuen modue.

— Iapa-iapa-iuuuu! Itzelezko burutazinoa euki dot!- esan zeuen.

Etxera sartu eta arin baten aitten abarkak jantzi zeuzen, abarka nasai-nasaiek. Plazea pasau eta etxeen artetik artiro-astiro uritik asau joan zan.

MARTIN TXIKI SANO ZUHURRE ZAN ETA ATOAN ASMAU
ZEUEN GARIE LAPURTUTEKO MODUE.

-BDAKIT! ITZELEZKO BURUTAZINOA EUKI DOT! AITTEN ABARKA
NASAI-NASAI EK JANTZIKO DOTEZ!

Abarkak jantzite, Aralar ganera igo zan basajaunak topetan.
Hareek bizi ziran lurretara heldu zanean, basajaun motz bat
ikusi zeuen garie batuten. Garo pillo handi-handi bat einde
eukan, eta kantari ari zan:

– “Ja jai, ja jai! Ja jai, ja jai! Jakinez gero hartuko leuke.
Jakinez gero hartuko leuke. Orrie urtenkeran artoa ereiten.
Orrie jausikeran garie ereiten. Ta San Lorentzotan arbie ereiten.
Ta San Lorentzotan arbie ereiten.”

Martin Txikik ederto entzun zeuzen berba hareexek, eta, orain,
baekien garie noz erein.

– Orrie jausikeran garie erein- esan zeuen isilke-misilke.

ABARKA NASAIEK JANTZI ZEUZEN ETA ARALAR MENDIRE
IGON ZAN. HAN, BASAJAUN BAT IKUSI ZEUEK GARIE
PILATZEN, ETA KANTARI ARI ZAN.

-JA, JAI, JA, JAI!, ORRIE JAUSIKERAN GARIE
EREITEN.

Baina basajaun motzak Martin Txiki ikusi zeuenean, motxortute esan zotson:

– Zertan zabilz hortxe marmarrean? Zer egiten dozu zuk hemen?

Martin Txikiri orduan, pentsatuta eukon tranpea egiteko garaie zala eretxi zotzon. Basajauna agurtu zeuen:

– Ni Martintxu naz eta pentsetan ibili naz zu handie izen bazalara, baina ez neu besteko zuhurre- esan zotson gangarra altxauz.

– Zer dinozu zeuk kakanarru horreek?- erantzun zotson basajaunak ernegeta.

– Baaa, ni zeuk baino salto handiagoa egiteko kapaz nazela.

– Kar, kar, kar! Entzun dozue hori?- esan zotsien poperreka basajaun motzak beran lagunei.

BAINA BASAJAUNAK MARTIN TXIKI IKUSI ZEUEAN, ETA
ERNEGETA ESAN ZOTSON:

–ZER EGITEN DOZU ZEUK HEMEN? ZERTAN ZABILZ HORTXE
MARMARREAN?

–NI ZEUK BAINO SALTO HANDIAGOA EGITEKO KAPAZ NAZELA
PENTSETAN ARI NINTZAN .

Martin Txikik, gari piloa seinalauz, esan zotson:

- Zeuk barre ein, baina ezetz salto bategaz horren ganetik pasau.
- Neuk bai, baina zeuk ez!- esan zotson harro-harro basajaun motzak.
- Horren seguru bazagoz, ein deigun saiakerea- esan zotson Martin Txikik.

Basajaun motza karraderan joan eta, iup!, salto handi bat ein zeuen gari piloaren ganetik. Eta haren ostean bigarren batek abiadea hartu eta gari piloaren ganetik salto ein zeuen eta holan astiro-astiro danek salto ein zaben.

- Ikusi al dozu, txikitxu horeek?- esan zotsien Martin Txikiri-. Orain zeure txandea da.

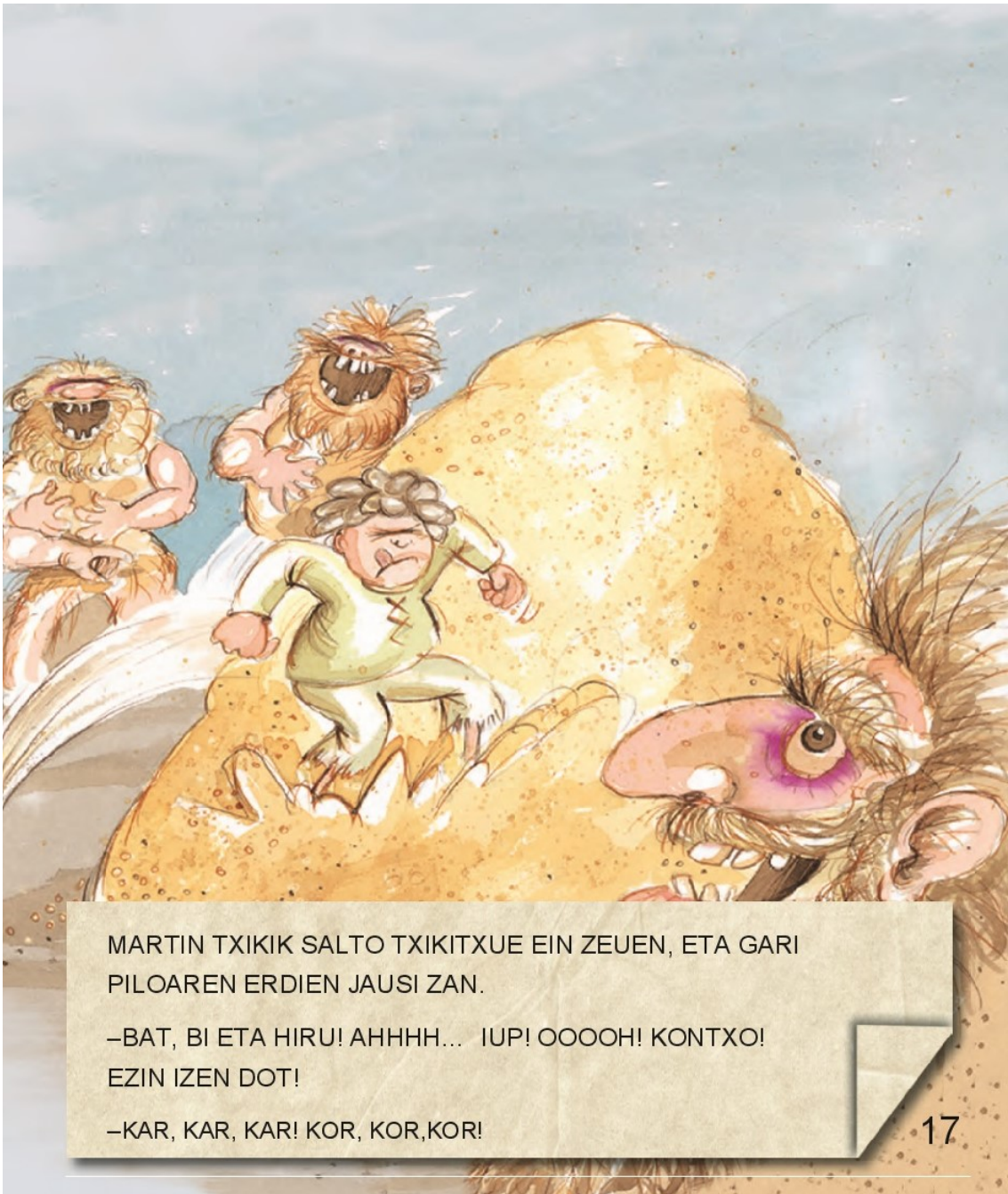
MARTIN TXIKIK POSTUREA EIN ZOTSON BASAJAUNARI.
HONEK, INDARRA HARTU, ETA SALTO EIN ZEJEN GARI
PILOAREN GANETIK.

–AHHHH...IUP! IKUSI AL DOZU TXIKITXU HORREEK? ORAIN
ZEURE TXANDEA DA.

Martin Txikik be beran abarka handiekaz abiadea hartu zeuen eta salto ein zeuen. Baina ganetik salto ein beharrean, plasta! Gari piloaren erdi-erdien jausi zan bere abarka nasai hareekaz. Hantxe egoan arduratute, lotsautute. Zer pasau zan, ba?

Gari pilora jausi zanean, gari garau batzuk sartu zakozen bere abarka barrure. Gari piloaren ganetik bajau, basajaunak agurtu eta euren lurretatik joan zan apurke-apurke. Martin Txikik hain salto txikie egin zeuela ikusite, basajaunek barre ein zotsien burleka, hortxe itzi zeuzen “kar, kar, kar!” batzuk eta “kor, kor, kor!” einez beste batzuk.

MARTIN TXIKIK SALTO TXIKITXUE EIN ZEJEN, ETA GARI
PILOAREN ERDIEN JAUSI ZAN.

–BAT, BI ETA HIRU! AHFFF... IUP! OOOOH! KONTXO!
EZIN IZEN DOT!

–KAR, KAR, KAR! KOR, KOR, KOR!

Martin Txiki isil-isilik joan zan handik lotsau plantak eginez.
Zein ein zeuen Martintzuk? Ikusi dozue? Ba ikusi. Apurtxu bat
asautxuau egoanean halan esan zotsien barrabas aurpegie
ipinite:

— Zuok barre ein, baina neuk gari garauek dekodaz neure
abarkatan. Orain garie erein eta ogie izengo dogu. Eta zuok lez
handiek eta jakitunek izengo gara!

MARTIN TXIKIK LOTSAU PLANTAK EINEZ OSPA EIN ZEUE
HANDIXIK.

–ZUOK BARRE EIN, BAI, BAI! BAINA NIK GARI GARAUEK DEKOTEZ
ABARKETAN.

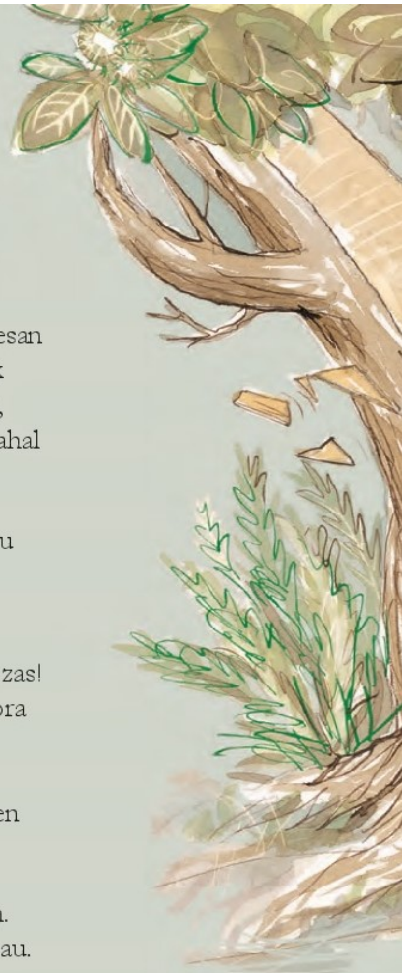
–ZER ZABILZ MARMARREAN, KAKANARRU HORI?

Basajaunak, segiduen konturau ziran Martin Txikik guzurre esan zotsiela, garie ostu zotsiela. Eta basajaun danak haren atzetik joan ziran karraderan aurbehera. Martintxuk hantxe asauago, beherago, karraderan jarraitu zeuen, beran zapata nasaiekaz ahal zeuen moduen.

– E, lapurre! Martin Txikik garie ostu deusku! Harrapau deigun!- esan zaben.

Martin Txikik baekien basora heldukeran salbu egongo zala. Momentu batean entzun zeuzen basajaunak hurbilduten eta zas! Ikusi be, ikusi zeuen gauze bat beran ondotik pasetan. Aizkora bat zan. Basajaun batek bota zotson, baina Martin Txiki makurtu ein zan eta aizkora arbola baten sartu zan. Klank! Arrapaladan segidu zeuen Martintxuk, bajasaunak hurbilduten ziran artean eta azkenean, brasta!

– Martin Txiki gaztainondo baten barruen ostendu zan. Salbu zan bertan, gaztainondoan. Basajaunek ezin zaben topau. Eta topeteaz abrozidute, ernegeta eta marmarike, handik ospa ein zabenean Martin Txiki urire bajau zan arrapalada baten.

BAINA BASAJAUNAK KONTURAU ZIRAN MARTIN TXIKIK
GUZURRE ESAN ZOTSIELA

–MARTIN TXIKIK GARI GARAUEK OSTU DOSKUZI!
HARRAPAU DEIGUN!

–EZINGO NOZUE HARRAPAU!

Unire heldukeran Martintxu pasau jakona kontetan hasi zan.
Abarketatik gari garauek atara zeuzen, eta unitar dan-danei deitu
zotsien.

– E! Erduze danok! Garie lortu dot! Garie lortu dot!
Garie!

Unitar guztiek uriko plazan batu ziran, eta sano pozik ipini
ziran. Halanda be, agure zahar batek halan esan zeuen:

– Orain badogu garie, baina ez dakigu noz erein.

Unitarrek ez dakie, baina Martintxuk...

– Neuk bai, basajaun bateri entzun dotset- esan zeuen
Martin Txikik-. “Ja jai, jai jai! Ja jai, ja jai! Jakinez gero hartuko
leuke. Jakinez gero hartuko leuko. Orrie urtenkeran artoa
ereiten. Orrie jausikeran garie ereiten. Ta San Lorentzotan arbie
ereiten. Ta San Lorentzotan arbie ereiten”- kanteu dau.-
Udagoienean jausten dire orriek; orduen udagoienean erein
behar da garie.

Halantxe lortu zeuen Martin Txikik garie. Gero, haren urikoek
garie erein eta uztea batu zabenean, ogie ein zaben. Eta geuk be
graziek Martin Txikiri jaten doguz gaur bokadilo goxoak.

MARTIN TXIKI BERE URIRE BAJAU ZAN ARRAPALADA BATEN.

-ERDUZE! ERDUZE DANOK! GARIE LORTU DOT!

-ZEU BAI ZEU MUTIL ZUHURRE! GORA MARTIN TXIKI!

MARTIN TXIKI MUTIL ZUHURRE,

GRAZIEK HARI! ORAIN OGI KOSKORRA JATEN DOGU!

ABESTIA: MARTIN TXIKI

Antzine Aralarren
basajaunak agiri.
Altueran ei ziran
hiru metro eta erdi.
Gorputza uledune,
aurpegie motz-motza.
Garirik ez eutsesan
inoz emon gura.

*Martin Txiki
abarketan,
Martin Txiki
ostu guran.*

Ortuetan garie
askotan ikusie,
basajaunek jateko
bauekean ogie.
Bertoko uritarrek
garirik ez eukean,
aspalditik ebiltzan
ha lortu gurean.

Martin Txiki...

**ABESTIA: MARTINTXO ETA
BASAJAUNAK (AMESTOY
ETA MARTINEZ, 1992)**

Ja jai, ja jai!
Ja jai, ja jai!
Jakinez gero hartuko leuke
Jakinez gero hartuko leuke
Orrie urtenkeran artoa ereiten
Orrie jeusikeran garie ereiten
Ta San Lorentzotan arbie ereiten

Ja jai, ja jai!
Ja jai, ja jai!
Jakinez gero hartuko leuke
Jakinez gero hartuko leuke
Orrie urtenkeran artoa ereiten
Orrie jeusikeran garie ereiten
Ta San Lorentzotan arbie ereiten
Ta San Lorentzotan arbie ereiten